

Principy účasti občanů na současné a budoucí podobě Prahy 6

Návrh spolků a občanských iniciativ Prahy 6

Praha, květen 2016

Úvod

Spolky a občanské iniciativy Prahy 6 přicházejí s návrhem principů spolupráce mezi samosprávou a občanským sektorem při rozhodování o veřejných věcech.

V návrhu jsme se inspirovali britským standardem [Compact Voice](#) a mezinárodní metodikou Agenda 21, podle které v ČR pracují samosprávy již 83 obcí, včetně městských částí Praha 4, 7 a 8.

Zjišťujeme, že současná politická reprezentace Prahy 6 má ve svých programových dokumentech podobné cíle jako jsou dlouhodobé cíle spolků a občanských iniciativ. Cesta ke spolupráci tedy vede přenesením společných cílů do konkrétních témat a společných projektů. Tato témata a z nich plynoucí participativní projekty jsou v následujícím textu konkrétně navrženy.

Návrh dále obsahuje obecné postupy participativního rozhodování, kdy různá témata jsou řešena různými stupni participace, od informování přes konzultace, partnerské rozhodování až k občanskému referendu.

Navrhujeme také ustavení týmu složeného se zástupců politické sféry, občanského sektoru a expertů, který by spravoval portfolio participativních projektů z různých oblastí rozhodování, včetně ustavování týmů, alokování zdrojů atd. Tento tým by výhledově mohl mít postavení poradního orgánu Rady MČ (komise pro participativní rozhodování).

Východiska

Historický kontext

Spolky a občanské iniciativy oslovily v listopadu 2015 politickou reprezentaci Prahy 6 s nabídkou spolupráce s cílem přinést do rozhodování orgánů městské části nové podněty, energii a znalost místních podmínek. Výsledkem by mělo být posunutí rozhodování co nejblíže občanovi.

Tato nabídka byla přijata a rozvíjí se spoluprací politiků a zástupců občanského sektoru v komisích Rady městské části i jinde.

Nyní spolky a občanské iniciativy přicházejí s návrhem principů spolupráce mezi samosprávou a občanským sektorem na základě výše uvedených mezinárodních metodik.

Společné cíle, veřejná data

Zapojení veřejnosti do rozhodování o současné i budoucí podobě Prahy 6 navrhujeme založit na styčných bodech programového prohlášení rady městské části Prahy 6 a dlouhodobých cílů spolků a občanských iniciativ. Srovnáme-li programové prohlášení nynější rady městské části Prahy 6 s dlouhodobými cíli občanských iniciativ, nenacházíme zásadnější rozdíly.

Základním kamenem participace je podle nás maximální otevřenost úřadu městské části Praha 6 (dále ÚMČ). Cokoliv, co ÚMČ řeší a nevztahuje se na to nějaký omezující zákon, považujeme za veřejné. V rámci svých procesů by měl ÚMČ sám aktivně usilovat o vznik zpětné vazby k řešené problematice. Jde o to mít otevřený systém s nastavenými standardy a postupy, které budou platit pro všechny a všichni se jimi budou řídit a podle něj postupovat.

Občanské iniciativy a spolky jsou přesvědčeny, že nastavení výše zmíněných procesů při práci ÚMČ je prvním a tedy nezbytným krokem. Občanské iniciativy a spolky zároveň budou rády při nastavování těchto procesů městské části partnerem.

Následující text je rozdělen do dvou částí. V první části navrhujeme, na jakých obecných pravidlech by dle nás měla participace fungovat, a v druhé části uvádíme konkrétní okruhy témat i příklady konkrétních participačních projektů a změn, které chceme s ÚMČ řešit.

Principy participace

Občanská participace je prováděna s úspěchem v mnoha zemích. U nás se teoreticky a prakticky tématu participace věnují např. organizace Agora, Agenda 21, Centra pro komunitní práci o.p.s., Partnerství o.p.s. aj. Z jejich návodů a metodik vychází i náš návrh systému spolupráce občanských iniciativ a ÚMČ Prahy 6.

Sdílení vlivu

Participace obecně znamená sdílení vlivu či moci při přijímání veřejných rozhodnutí a to mezi politickými a správními institucemi na jedné straně a občany a dalšími aktéry na stranách dalších. Zjednodušeně řečeno, občané mají přímý vliv na řešení věcí, které se jich dotýkají. Míru vlivu lze rozdělit do několika stupňů (podrobně viz [Příloha A](#)):

1. pouhé informování občanů,
2. možnost připomínkování,
3. konzultace
4. partnerství,
5. plné rozhodování (např. referendum, projekt financovaný z participačního rozpočtu).

U každého z participačních projektů musí být předem dohodnuto, na jakém stupni participace bude řešen.

Závazek – smlouva mezi vedením Prahy 6 a spolky (i občany)

Politická reprezentace Prahy 6 by měla veřejně prohlásit, že respektuje a uznává potřebu veřejného dialogu a chce vytvářet taková pravidla své práce, která tento dialog usnadní. Společně se spolky se jako aktéři participačního procesu zaváží dodržovat Obecné principy participace. Návrh Obecných principů participace je v [Příloze B](#).

Pravidla postupu

Poté, co obě strany participačního procesu uzavřou závazek, je možné vybrat projekty pro participační řešení. Projekty mohou k realizaci navrhnout obě strany – radnice i spolky. Po vybrání projektu by každý participační proces měl postupovat podle předem stanovených pravidel, která jsou obecně stanovena a všem aktérům participace známa. Návrh Pravidel participace je v [Příloze C](#).

Tématické okruhy

U každého tematického okruhu jsou uvedeny konkrétní projekty, které vycházejí z návrhů spolků se znalostí konkrétních lokalit či problematiky a jejichž řešení se zapojením veřejnosti by bylo přínosem pro městskou část Praha 6 a zárukou výsledku směřujícího ve prospěch obyvatel městské části Praha 6. Seznam konkrétních projektů se průběžně doplňuje. Aktuální databáze projektů je zveřejněna na webu praha6.org.

1) Komunikace, otevřené a předvídatelné jednání radnice

- zejména informování občanů; dostupné, srozumitelné a přehledné informace na úřední desce i na internetových stránkách radnice, funkční fulltextové vyhledávání
- otevření komisí Rady městské části pro občany
- definování jasných pravidel pro zveřejňování investičních stavebních záměrů na území Prahy 6 (souhlas se zveřejněním vizualizací atd.)
- transparentní vypořádání s připomínkami občanů k rozvojovým projektům

Projekty:

Zvýšení přehlednosti a informační hodnoty webu Prahy 6

Popis projektu

Cíl projektu: Zvýšit přehlednost webu praha6.cz. V současné podobě je velmi obtížné se k hledaným informacím dostat.

Body k řešení:

- Fulltextové vyhledávání nevrací hledané informace
- Přehledné zobrazení větších projektů na vlastním podwebu
- Zvýšení přehlednosti neřešit omezováním množství informací
- Publikování dokumentů ve strojově čitelné, indexovatelné podobě nikoliv scanů
- informace na elektronické úřední desce zachovat trvale

Forma participace: Konzultace struktury, funkcí a obsahu webu.

Vložil: Zelený Břevnov, o.s.

E-mail: zelenybrevnov@volny.cz

Čtvrť: jiná čtvrť

Oblast: komunikace/vztah občanů a radnice

Otevření komisí RMČ občanům

Popis projektu

Cíl projektu: umožnit účast veřejnosti, stanovit jednotná pravidla pro účast občanů na jednáních komisí RMČ.

Vložil: Zelený Břevnov, o.s.

E-mail: zelenybrevnov@volny.cz

Čtvrť: jiná čtvrť

Oblast: komunikace/vztah občanů a radnice

Personalizovaný veřejný informační mapový portál

Popis projektu

Cíl projektu: vytvořit informační kanál, pomocí kterého každý zájemce bude moci vymezit geograficky a fakticky Oblast: svého zájmu o dění na MČ P6. Informační systém mu pak bude automaticky do emailu posílat informace o veškerém dění, které odpovídá jeho Oblast: i zájmu. Cílem je, aby takto byla dostupná data z celé radnice (veškerý obsah úřední desky, body jednání zastupitelstva, rady, komisí, rozvojové projekty, řízení stavebního úřadu atd.)

Forma participace: Spolky definují požadované funkcionality a data, ke kterým budou v rámci mapového portálu přistupovat. Funkční portál zajistí informovanost občanů, jako základní stavební kámen ostatních participačních projektů.

Vložil: Zelený Břevnov o.s.

E-mail: zelenybrevnov@volny.cz

Čtvrť: jiná čtvrť

Oblast: komunikace/vztah občanů a radnice

Zavedení služby “Lepší místo” nebo obdobné

Popis projektu

- zavedení rychlého komunikačního kanálu pro komunikaci občanů a ÚMČ
- obyvatelům je dána možnost rychle a jednoduše poukazovat na problémy k řešení
- důležitá je zpětná vazba od ÚMČ a vypořádání všech hlášení/připomínek
- možným nástrojem je služba “Lepší místo” <http://www.lepsimisto.cz/>

Vložil: Zelený Břevnov, o.s.

E-mail: zelenybrevnov@volny.cz

Čtvrť: jiná čtvrť

Oblast: komunikace/vztah občanů a radnice

2) Jasná a srozumitelná vize rozvoje Prahy 6, podpora účasti občanů na současné a budoucí podobě Prahy 6

- včasné zveřejňování a medializace připravovaných a uvažovaných záměrů
- diskuze s odbornou i laickou veřejností, z níž by měl vyplynout společný konsensus k základním otázkám vývoje Prahy 6
- zadání a vypracování regulačních plánů stanovujících jasná pravidla dalšího vývoje pro území se zvláštním významem pro život Prahy 6
- zadání a podpora participačních projektů, popř. soutěží jako standardního nástroje vzniku variantních řešení v územním rozvoji a investiční výstavbě (např. Šárecké údolí - pilotní regulační plán, Vítězné náměstí, diskuze o jeho funkci a podobě, regulační plán a následná soutěž, úpravy parků, odstraňování bariér v území pro chodce a propojení zelených ploch atd.)

Projekty:

Nová koncepce polikliniky Pod Marjánkou

Popis projektu

Nová koncepce polikliniky Pod Marjánkou.

Vložil: Spolek pro Břevnov

E-mail: info@probrevnov.cz

Čtvrť: Břevnov

Oblast: plánování budoucí podoby Prahy 6

Zveřejňování správních řízení

Popis projektu

MČ by měla zveřejňovat správní řízení, které správní úřady nezveřejňují s argumentem malého počtu účastníků (např. přístavba Kauflandu)

Vložil: Spolek Pod Bořislavkou

E-mail: spolek@podborislavkou.cz

Čtvrť: Břevnov

Oblast: výstavba (vč. územního plánu, Metropolitního plánu atd.)

Zvýšení transparentnosti při schvalování staveb a územních změn

Popis projektu

-co možná nejdřívejší zveřejňování vizualizací projektů, pokud jde do KÚR, tak ještě před schválením KÚR

-bezproblémový přístup k celému spisu projektu pro účastníky řízení

-férové jednání stavebního úřadu - nevypisovat termíny řízení během prázdnin apod.

-Samospráva zastoupená Kanceláří architekta (KA) musí klást mnohem větší nároky na investory pro prosazování zájmů stávajících obyvatel - aktivní účast KA v řízeních na stavebním odboru. V současné době aktivity spolků suplují nedostatečnou práci KA při obraně zájmů občanů MČ Praha 6. KA by neměla vydávat souhlasná stanoviska bez diskuze s občany.

Vložil: Zelený Břevnov, o.s.

E-mail: zelenybrevnov@volny.cz

Čtvrť: jiná čtvrť

Oblast: výstavba (vč. územního plánu, Metropolitního plánu atd.)

3) Zdravé životní prostředí a městský prostor

- stanovení zdrojů znečištění a postupů ke zmírnění jejich negativních dopadů
- evidence zelených ploch
- evidence úbytku/přírůstku stromů (dřevin)
- vymezení ploch nedotknutelné zeleně
- převedení stavebních ploch se vzrostlou zelení v územním plánu na plochy zeleně, vytváření nových ploch zeleně
- koncepční a trvalá péče o zeleň, bez jednorázových necitlivých zásahů
- sjednocení péče o zeleň do správy jednoho subjektu, popř. alespoň důsledná koordinace péče mezi různými subjekty v jednom území (TSK x MČ)

Projekty:

Džbán

Popis projektu

Projekt odkupu pozemků okolo přehrady Džbán a revitalizace území do podoby přírodního parku s možnostmi celoročního sportovního a kulturního vyžití (něco jako Ladronka, žádné nepotřebné budovy šaten, ale max. pouze několik venkovních sprch, in-line dráhu, hřiště, posilovací stroje, jednoduché kiosky na prodej občerstvení, jejichž provozem by mohl být hrazen alespoň částečně provoz parku,....

Vložil: Veleoslavín-Vokovice k životu

E-mail: OSveleslavin@seznam.cz

Čtvrť: Liboc

Oblast: životní prostředí a městský prostor

Okolí přehrady Džbán

Popis projektu

Zatím je stále nedořešen odkup pozemků v okolí přehrady Džbán a v Šárce od soukromého vlastníka (cca 18,5 ha). Byl to i předvolební slib některých politických stran. Areál koupaliště by bylo vhodné změnit na veřejný park (obdobně jako je Ladronka). Tím by byla umožněna celoroční průchodnost podél severního (pravého) břehu přehrady. Bylo by třeba rekonstruovat, a doplnit nové cesty okolo přehrady - např. dráhu pro in-line bruslaře, cyklisty, běžkaře, travnaté hřiště na badminton, petangue, volejbal, basketový koš, posilovací stroje, vše v jednoduchém provedení, superodolné proti vandalům, tedy např. na hřišti jen tyče, síť si každý přinese, ...

Na jižním (levém) břehu by bylo potřeba prořezat křoviny a doplnit mobiliář (koše, lavičky,..) aby se tam nehromadil odpad a aby křoviny v blízkosti cest neničily asfalt a neznemožňovaly průchod celou šíří cesty.

Cesta od vtoku Litovického potoka do přehrady k Vokovickému hřbitovu vypadá jak tankodrom. Ostatní cesty jsou obdobné, 50 let bez údržby. Stávající objekty šaten na koupališti jsou v dezolátním stavu, nejsou využívány a nikdy nebyly. Byly postaveny značně předdimenzované. Připomínám, že náklady na jejich likvidaci a odvoz suti byly již zakalkulovány ve znaleckém posudku, který byl podkladem pro stanovení vyvolávací ceny, která byla i cenou kupní. Vyvolávací cena byla o náklady na likvidaci budov a odvoz suti snížena.

Provoz areálu by bylo možné hradit např. pronájmem areálu pro koncerty, pronájmem stánků s občestvením, půjčoven sportovního vybavení,.....

Vložil: Veleoslavín-Vokovice k životu

E-mail: OSveleslavin@seznam.cz

Čtvrť: Liboc

Oblast: životní prostředí a městský prostor

Paralelní cesty pro cyklisty a ne-chodce

Popis projektu

V Šárce realizovat v návrhu úz. plánu navržené cestičky pro běžkaře, cyklisty,... nejen tam, kde jsou nakreslené, ale vzhledem k velkému množství lidí (vč. dětí, důchodců,..) důsledně zřídit samostatné paralelní cesty pro chodce a auta s povolením vjezdu a jiné samostatné pro cyklisty, běžkaře, běžce,.... Zamezí se tak střetům a úrazům. Stačilo by udělat průseky tj. pouze vysekat křoviny, stromy by se kácet nemusely, nechat povrch jaký je a v zimě by nedocházelo k odklizení sněhu a posypu běžkařských cest. Obdobná cestička už léta vede podél Purkrabského háje v kraji lesa od piknikového místa s ohništěm na Přední Kopaninu.

Vložil: Veleoslavín-Vokovice k životu

E-mail: OSveleslavin@seznam.cz

Čtvrť: Šárka

Oblast: životní prostředí a městský prostor

Rozšíření Ladronky

Popis projektu

diskuse o tom, co vlastně má být náplní a smyslem rozšíření Ladronky, např. zda je cílem navýšit kapacitu pro bruslení anebo zvýšit bezpečnost uživatelů bez bruslí (chodci, bicyklisté atd.)

Vložil: Spolek Pod Bořislavkou

E-mail: spolek@podborislavkou.cz

Čtvrť: Břevnov

Oblast: životní prostředí a městský prostor

Zakrytí vjezdů a výjezdů na Malovance

Popis projektu

zakrytí tunelových vjezdů a výjezdů na Malovance

Vložil: Spolek pro Břevnov

E-mail: info@probrevnov.cz

Čtvrť: Břevnov

Oblast: životní prostředí a městský prostor

Zelený koridor Petřín - Hvězda

Popis projektu

Rozšiřování areálu Ladronka, a to zejména směrem na východ od Televizní věže - tak, aby mohl vzniknout zelený pás, respektive biokoridor spojující Petřín a oboru Hvězda.

Vložil: Marek Šálek / Sdružení Tejnka

E-mail: marek.salek@reportermagazin.cz

Čtvrť: Břevnov

Oblast: životní prostředí a městský prostor

Postupující eroze Památkové zóny Tejnka

Stavební ruch v oblasti vymezené ulicemi Šlikova, Kochanova, Nad Tejnkou, Maratonská, Za Strahovem je dlouhodobě neudržitelný. Ohrožuje statiku starých domků v Tejnke a neúnosně zvyšuje dopravní zátěž - a to nejen v průběhu výstavby, ale zejména po jejím dokončení (Residence La Crone, Truhlárna, Rezidence Břevnov). Přibývají desítky bytových jednotek a chystá se výstavba dalších, za akutní ohrožení charakteru Památkové zóny Tejnka a historického rázu čtvrti považujeme zejména chystanou výstavbu ve vnitrobloku Šlikovy ulice (pokračování ulice Závěrka) a plánovanou novostavbu na nároží ulic Za Strahovem / Maratonská (čp. 33).

Vložil: Marek Šálek / Sdružení Tejnka

E-mail: marek.salek@reportermagazin.cz

Čtvrť: Břevnov

Oblast: životní prostředí a městský prostor

4) Doprava a funkční městský prostor

Projekty:

Doprava po otevření Blanky

Popis projektu

řešení šíleného stavu Patočkovy po otevření Blanky

Vložil: Spolek pro Břevnov

E-mail: info@probrevnov.cz

Čtvrť: Břevnov

Oblast: doprava

Doprava Staré Dejvice

Popis projektu

řešení dopravy ve Starých Dejvicích, které předejde zahlcení Oblast: i dopravou z administrativních budov Centrum Bořislavka

Vložil: Spolek Pod Bořislavkou

E-mail: spolek@podborislavkou.cz

Čtvrť: Dejvice

Oblast: doprava

Omezit automobily v Šárce

Popis projektu

V Šárce, zejména v údolí Divoké Šárky v poslední době výrazně zesílil provoz aut. Údolí je hluboké, velice pomalu dochází k rozptylu emisí. Situace se stále zhoršuje prodejem a rekonstrukcí usedlostí v údolí. Nešlo by omezit provoz, nebo alespoň povolit vjezd pouze pro hybridní nebo elektrický pohon?

Vložil: Veleoslavín-Vokovice k životu

E-mail: OSveleslavin@seznam.cz

Čtvrť: Šárka

Oblast: doprava

P+R na Dlouhé Míli

Popis projektu

Tím, že před uvedením metra V.A do provozu nebylo postaveno parkoviště P+R a terminál busů na Dlouhé Míli a že nebyla modernizována železniční trať do Kladna a na letiště, vč. žel.st. Dlouhá Míle, nesplnilo metro V.A základní předpokládaný cíl výstavby, tj. zlepšení životního prostředí a zrychlení dopravy v SZ části Prahy přechodem na ekologickou kolejovou dopravu. Bylo by vhodné postavit v předstihu P+R na Dlouhé Míli a do doby, než bude modernizována železnice na Kladno a letiště a postavena tramvajová trať na Dědinu, tak z tohoto P+R zřídit expresní spoj MHD ke stanici metra Veveslavín. Využít k tomu existující vyhrazený jízdní pruh pro busy na Evropské. Tím by se částečně kompenzovalo nedodržení harmonogramu výstavby parkoviště P+R a terminálu busů na Dlouhé Míli a modernizace železniční trati do Kladna a na letiště, vč. žel.st. Dlouhá Míle, a z toho plynoucí zhoršení životního prostředí v Praze 6.

Připomínáme, že z dalšího uvažovaného P+R u stávající žel. stanice Praha Ruzyně je už nyní možná rychlá doprava vlakem do centra. Předstihovou výstavbou těchto P+R by došlo ke snížení imisního zatížení Prahy 6, protože IAD by byla ukončena na okraji Prahy u silničního okruhu.

Vložil: Veveslavín-Vokovice k životu

E-mail: OSveveslavin@seznam.cz

Čtvrť: Veveslavín

Oblast: doprava

5) Mezilidské vztahy, sousedská pospolitost, komunitní činnost

Projekty:

Podpora spolků provozujících rodinná a komunitní centra na Praze 6

Popis projektu

Připravuje radnice nějaký grantový program na podporu služeb pro rodiny na Praze 6 (mateřských, rodinných a komunitních center)? Má představu o jejich počtu, službách, které rodinám poskytují a provozu? Považuje jejich existenci za potřebnou?

Vložil: PhDr. Helena Vostradovská, Občanská inspirace, z.s.

E-mail: helena@obcanskainspirace.cz

Telefon: 721770462

Čtvrť: Břevnov, Bubeneč, Dejvice, Liboc, Ruzyně, Střešovice, Šárka, Veleslavin, Vokovice

Oblast: mezilidské vztahy, sousedská pospolitost, komunitní činnost

Příloha A

Stupně participace

převzato z <http://www.paktparticipace.cz/dokumenty/metodika-participace>

- A1. Informování** představuje jednosměrný komunikační tok od orgánů veřejné správy směrem k občanům a dalším aktérům. Informování je nezbytným předpokladem pro dosažení jakékoliv vyšší úrovně. Fakticky nedochází k žádnému sdílení moci mezi veřejnými rozhodovateli a občany.
- A2. Připomínkování** je založeno na jednosměrném komunikačním toku, a to od aktérů směrem k veřejné správě. Aktéři mohou tímto způsobem předávat své nápady, potřeby, přání, požadavky či kritiku, a to bez toho aniž by získali okamžitou odezvu od veřejných činitelů. Sdílení moci je zde minimální a spíše než umožnit zpětnou vazbu od občanů je jejím cílem naplnit formální požadavky minimální míry participace na veřejném rozhodování.
- A3. Konzultace** představují obousměrnou komunikační vazbu. Dochází při nich k dialogu, vyjasňování situace, předkládání argumentů, vzájemnému vysvětlování atd. Konzultace se mohou odehrávat přímo (ve stejném čase, místě atd.) nebo i nepřímo (např. využitím moderních informačních technologií). Ani zde nedochází k faktickému podílení se na rozhodovacích procesech. Na druhou stranu, bezprostřední kontakt všech zúčastněných aktérů (včetně představitelů veřejné správy) vytváří větší společenský tlak a veřejná správa by se měla výstupy z konzultací vážně zabývat. Stupně 1 až 3 vycházely pouze z výměny informací s tím, že zůstávalo čistě na orgánech veřejné správy, zda zohlední (či nezohlední) získané nápady, podněty a připomínky při samotné přípravě rozhodnutí.
- A4. V případě partnerství** již ale dosahujeme kvalitativně vyšší formy spolupráce. Pro partnerství je typické rovnocenné postavení všech zapojených aktérů (např. všichni společně připravují návrh řešení). Partnerství již také klade vyšší nároky na kapacitní připravenost zúčastněných. Zapojení aktéři mohou přímo ovlivňovat, co bude nakonec předloženo k rozhodnutí.
- A5. Plné rozhodování** znamená jeho delegování zcela do rukou aktérů. Veřejná správa tak nechá přímo aktéry v dané věci rozhodnout. V participační praxi k tomuto nedochází příliš často (typickým příkladem může být místní referendum).

Příloha B

Obecné principy participace

převzato z <http://www.paktparticipace.cz/dokumenty/standardy-participace>

- B1. Transparentnost a důvěryhodnost** – Všichni aktéři jednají otevřeně, čestně a budují vzájemnou důvěru, která pomáhá společnému hledání řešení.
- B2. Otevřenost a široké zapojení** – Možnost vstoupit do participačního procesu je otevřena každému, kdo je daným tématem jakkoliv dotčen. Aktéři zastupující různé cílové skupiny a názorové proudy jsou přirozenou součástí hledání řešení a veřejná správa je motivuje ke vstupu do participačních procesů. Aktéři s jakýmkoliv znevýhodněním jsou podporováni více, aby získali rovnoprávné postavení s ostatními.
- B3. Společné hledání řešení** – Participace vytváří prostor pro společné hledání řešení, které je primárně založeno na konsenzu, nebo hledání možných variant.
- B4. Respekt k ostatním** – Každý má právo na svůj názor a stejně tak jsou respektovány i projevy nesouhlasu. Odlišné názory a stanoviska jsou respektována.
- B5. Profesionalita a znalosti** – Každý proces je navržen tak, aby metody a postupy uplatněné v každé fázi procesu byly úměrné řešenému tématu, všem účastníkům procesu a dalším místním specifikám. Je nezbytné zapojení odborníků, kteří ovládají participační postupy.
- B6. Stanovení pravidel** – Každý participační proces má na začátku stanovená jasná a srozumitelná pravidla. Týká se to jak očekávaných výstupů a cílů, tak jednotlivých fází procesu a zejména vymezení rolí všech aktérů. Konkrétní pravidla se u jednotlivých procesů liší. Každý účastník procesu pravidla zná a dodržuje.
- B7. Závazek zabývat se výstupy** – Orgány veřejné správy, které mají kompetence v dané věci **rozhodnout**, musí na začátku jasně deklarovat svoji připravenost zabývat se výstupy participačního procesu. Nemusí přijmout vše, co vzejde z participačního procesu. Vždy ale musí zdůvodnit, jak bylo s výstupy naloženo a proč.
- B8. Udržitelnost** – Participační proces směřuje k hledání takových řešení, která jsou udržitelná z mnoha hledisek (environmentální, sociální, kulturní, ekonomické, atd.). Předpokladem udržitelnosti

je i systematické a dlouhodobé využívání participačních mechanismů iniciovaných a vedených veřejnou správou.

B9. Sdílení informací – Snadný přístup k úplným a srozumitelným informacím vztahujícím se k řešenému tématu i samotnému procesu je zaručen každému. Je úkolem veřejné správy zajistit dostatečnou informovanost. Jsou přitom respektovány i specifické potřeby různých účastníků (různé způsoby informování pro různé skupiny).

B10. Komplexnost a flexibilita – Participační proces představuje ucelený a logický sled jednotlivých kroků s definovanými cíli a nikoliv jen ad hoc realizované akce bez návaznosti. Zároveň se ale nejedná o neměnný proces. S ohledem na vývoj procesu či v různých neočekávaných situacích musíme být schopni přiměřeně reagovat a upravit celý postup tak, abychom dosáhli stanovených cílů.

B11. Budování kapacit – Kromě řešení konkrétních témat vedou participační procesy i k budování potřebných kapacit mezi aktéry. Jsou podporovány snahy vzdělávat se v tématu participace stejně jako jakékoliv formy osvěty pro různé cílové skupiny. Vzdělávání v participaci je přirozenou součástí profesního růstu pracovníků veřejné správy.

Příloha C

Pravidla postupu

převzato z <http://www.paktparticipace.cz/dokumenty/standardy-participace>)

- C1. Definování cílů a rolí aktérů** – Od začátku procesu je zřejmé, co je jeho cílem. Jsou definovány role jednotlivých aktérů a způsob jejich zapojení. Tyto informace jsou průběžně dostupné pro všechny zájemce.
- C2. Proces participace je řízen** – Celý proces je popsán v tzv. plánu zapojení veřejnosti, který je veřejně projednán a je dostupný každému. Jsou jasně definovány organizační a rozhodovací odpovědnosti pro jednotlivé osoby, případně skupiny osob. Minimálně je určen manažer procesu a politicky odpovědný garant.
- C3. Analýza aktérů** – Na začátku procesu jsou identifikováni všichni, kteří mohou být daným procesem (a jeho výsledkem) ovlivněni, i ti, kteří mohou proces ovlivnit. Tato analýza ovlivňuje **sestavování** harmonogramu, výběr informačních kanálů, vhodných technik a všech dalších okolností důležitých pro zapojení jednotlivých skupin účastníků.
- C4. Jasně stanovený harmonogram** – Proces začíná ve vhodnou dobu a každý krok má své časové určení. Celý proces má jasně definovaný začátek a konec. Pokud možno začíná v co nejranější fázi uvažování o nějakém rozhodnutí. Harmonogram vytváří dostatečný časový prostor pro zapojení aktérů a respektuje jejich časové možnosti.
- C5. Přiměřený výběr technik a informačních kanálů** – Zvolené techniky a informační kanály musí odpovídat potřebám, možnostem a kapacitám identifikovaných aktérů, stejně jako časovým možnostem harmonogramu a dotčeného tématu.
- C6. Kombinace metod a technik** – Vhodná kombinace použitých metod a technik umožní využít přednosti každé metody a minimalizovat její nedostatky. Zejména je nezbytné využívat různé informační kanály pro komunikaci s různými účastníky. Jsou vyváženy metody elektronické participace a tzv. „off-line“ metody.
- C7. Zaměření se na aktéry** – Pro úspěšné zapojení všech definovaných aktérů je třeba poskytnout každému odpovídající informační zázemí. Např. seznámit je s terminologií, správnými procesy apod. Pro úspěšný participační proces je třeba zapojit dostatečný počet osob zastupujících různé aktéry.

C8. Práce s podněty – Získaných podnětů si vážíme, ačkoliv s nimi nemusíme souhlasit. Každá připomínka a podnět je evidován a posouzen. Vyhodnocení získaných podnětů je veřejné. Každý, kdo se procesu účastní, má možnost dohledat, co se s jeho podnětem stalo, případně proč nebyl přijat.

C9. Evaluační plán – Proces je průběžně monitorován a každý krok je vyhodnocen podle předem stanoveného plánu. Výsledky průběžného vyhodnocování pak umožní pružně reagovat na zjištěné skutečnosti. Po ukončení celého procesu je získávána zpětná vazba od zapojených cílových skupin pro zlepšování dalších participačních procesů.